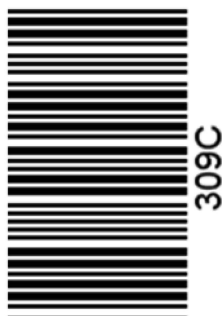

کد کنترل

309

C

آزمون ورودی دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته – سال ۱۴۰۴

صبح پنج‌شنبه

۱۴۰۳/۱۲/۰۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

«علم و تحقیق، کلید پیشرفت کشور است.»
مقام معظم رهبری

ادیان و عرفان و تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی (کد ۱۱۱۴)

مدت زمان پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۶۵ سؤال

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤال‌ها

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	زبان عمومی و تخصصی (انگلیسی)	۲۵	۱	۲۵
۲	زبان عربی	۲۰	۲۶	۴۵
۳	ادیان و مذاهب	۳۵	۴۶	۸۰
۴	تصوف و عرفان	۲۵	۸۱	۱۰۵
۵	تاریخ اسلام	۳۰	۱۰۶	۱۳۵
۶	فرهنگ و تمدن اسلامی	۳۰	۱۳۶	۱۶۵

این آزمون نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات کادر زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤالات، نوع و کد کنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سؤالات و پایین پاسخنامه ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

زبان عمومی و تخصصی (انگلیسی):

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the answer on your answer sheet.

- 1- One theory holds that humans became highly because evolution selected those of our forefathers who were especially good at solving problems.
1) successive 2) concerned 3) passionate 4) intelligent
- 2- Is it true that the greenhouse, the feared heating of the earth's atmosphere by burning coal and oil, is just another false alarm?
1) effect 2) energy 3) force 4) warmth
- 3- In most people, the charitable and motives operate in some reasonable kind of balance.
1) obvious 2) high 3) selfish 4) prime
- 4- Whatever the immediate of the Nigerian-led intervention, West African diplomats said the long-term impact of recent events in Sierra Leone would be disastrous.
1) reciprocity 2) outcome 3) reversal 4) meditation
- 5- The last thing I would wish to do is to a sense of ill will, deception or animosity in an otherwise idyllic environment.
1) postpone 2) accuse 3) foster 4) divest
- 6- While the movie offers unsurpassed action, script makes this the least of the three "Die Hards."
1) an auspicious 2) a stirring 3) an edifying 4) a feeble
- 7- Relations between Communist China and the Soviet Union have unfortunately begun to again after a period of relative restraint in their ideological quarrel. We can only hope that common sense prevails again.
1) ameliorate 2) deteriorate 3) solemnize 4) petrify

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Before the 1970s, the Olympic Games were officially limited to competitors with amateur status, but in the 1980s, many events(8) to professional athletes. Currently, the Games are open to all, even the top professional athletes in basketball and football. The ancient Olympic Games included several of the sports(9) of the Summer Games program, which at times has included events in as many as 32

different sports. In 1924, the Winter Games were sanctioned for winter sports.(10) regarded as the world's foremost sports competition.

- 8- 1) to be opened 2) that were opening
3) were opened 4) opening
- 9- 1) that are now part 2) which now being part
3) now are parts 4) had now been parts
- 10- 1) The Olympic Games came to have been
2) The Olympic Games have come to be
3) The fact is the Olympic Games to be
4) That the Olympic Games have been

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following three passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSAGE 1:

Due to a long and intense exposure to the modern secular worldview, most of us, who live in modern times, have forgotten or simply do not know that the philosophical or spiritual wisdom of Muslim scholars about the universe are very different from the modern worldview. It is only now that we are slowly coming to understand their significance in shedding a brilliant light to illuminate the dark world we currently have. For example, in the tenth century, the *Ikhwan al-Safa*, a group of Muslim philosophers, in their *Rasail* (*Ikhwan al-Safa*, p. 25), called the universe the great man (*al-insan al-kabir*), while man is the microcosm (*al-alam al-saghir*). It is so, according to them, because like the human being, the universe also has a single soul, called the universal soul (*al-nafs al-kulliyah*), that runs through all parts of the universe, just as the human soul runs through all parts of the human body. They even say that every part of the world, be it mineral substance, vegetable, animal or the human being, has its own soul, a particular soul (*al-nafs al-juziyyah*). Therefore, according to them, the universe and all of its parts are alive.

- 11- The underlined word "wisdom" in the passage is closest in meaning to
1) origin 2) insight 3) history 4) method
- 12- The underlined word "its" in the passage refers to
1) part 2) substance 3) human being 4) soul
- 13- All of the following phrases are mentioned in the passage EXCEPT
1) dark world 2) animal spirit 3) universal soul 4) mineral substance
- 14- According to the passage, why do we generally fail to realize that Muslim scholars' view regarding the universe is different from the contemporary worldview?
1) The carefree lifestyle of contemporary men
2) The obscurity of the classical Islamic sources
3) The influence of the current secular worldview
4) The lack of experts on the history of Islamic thought

15- According to the passage, which of the following statements is true?

- 1) *Ikhwan al-Safa* was a philosophical work published sometime after the 1001 A.D.
- 2) The *Ikhwan al-Safa* thought that the world had a living soul known as the microcosm.
- 3) A group of Muslim philosophers believed, in a sense, there is a similarity between the world and mankind.
- 4) All Muslim philosophers had in a way confirmed that the world was in fact filled with the spirit of an unknown being.

PASSAGE 2:

Sometime after the year 400 CE, Mecca had come under the control of a group of Arabs who were in the process of becoming sedentary; they were known as Quraysh and were led by a man remembered as Quṣayy ibn Kilab (called “the Unifier”). During the generations before Prophet Muhammad’s birth in about 570, the several clans of the Quraysh fostered a development in Mecca that seems to have been occurring in a few other Arab towns as well. They used their trading connections and their relationships with their Bedouin cousins to make their town a regional center whose influence radiated in many directions. They designated Mecca as a quarterly *ḥaram*, a safe haven from the intertribal warfare and raiding that was endemic among the Bedouin. Thus, Mecca became an attractive site for large trade fairs that coincided with pilgrimage (Arabic: *ḥajj*) to a local shrine, the *Kabah*. The *Kabah* housed the deities of visitors but later became the place where the Muslim Meccans’ supra-tribal creator, called Allah, was worshipped.

The building activities of the Quraysh threatened one non-Arab power enough to invite direct interference: the Abyssinians are said to have invaded Mecca in the year of Prophet Muhammad’s birth. But the Byzantines and Sasanians were distracted by internal reorganization and renewed conflict; simultaneously the Yemeni kingdoms were declining. Furthermore, these shifts in the international balance of power dislocated existing tribal connections enough to make Mecca an attractive new focus for supra-tribal organization, just as Mecca’s equidistance from the major powers protected its independence and neutrality.

16- The underlined word “Bedouin” in paragraph 1 is closest in meaning to

1) racial	2) religious
3) stationary	4) nomadic

17- According to paragraph 1, the *Kabah*

- 1) was a trading center sometime in its history
- 2) was an important place for non-Muslims as well
- 3) was constructed by Muslim Arabs native to Mecca
- 4) started to be a place of worship with the spread of Islam

18- What does paragraph 1 mainly discuss?

- 1) The significance of *Hajj* as an Islamic practice
- 2) An Arab clan which resisted the development of Islam
- 3) Some historical events happening in a city under Arab rule
- 4) The origins of some sacred concepts in Islamic religious doctrine

- 19- According to the passage, which of the following statements is true?
- 1) Byzantines, Sasanians and the Yemenis were preoccupied by internal conflicts and long wars with one another.
 - 2) Prophet Muhammad was born roughly in the middle of the fifth century in an Arab clan known as Quraysh. !
 - 3) The Abyssinians were invited by local Arab clans to take part in the developments taking place in Mecca.
 - 4) International developments as well as Mecca's geographical location played an important role in the city's history.
- 20- The passage provides sufficient information to answer which of the following questions?
- I. Who ruled Mecca in the early 4th century CE?
 - II. In which year approximately are the Abyssinians said to have invaded Mecca?
 - III. What was the name of a deity associated with the *Kabah* before Islam?
- 1) Only II 2) Only III 3) I and III 4) I and II

PASSAGE 3:

Asharite propagandists have presented us with an Ashari who was first a thorough-going rationalist, who then became a thorough-going traditionalist, and who finally became a traditionalist keeping the rationalist method by adopting *kalam*. Now Ashari could have been a rationalist, who then became a traditionalist; or a traditionalist, and later a rationalist. But he could not have been both at one and the same time. There is nothing inconsistent in an Ashari who was a traditionalist using reason in defense of orthodoxy. There would definitely be something inconsistent in an Ashari who was a traditionalist using *kalam* in defense of orthodoxy. For there is a great difference between Muslim traditionalism and Muslim rationalism. The traditionalist made use of reason in order to understand what they considered as the legitimate sources of theology: scripture and tradition. [1] What they could not understand they left as it stood in the sources; they did not make use of reason to interpret the sources metaphorically. On the other hand, the rationalists advocated the use of reason on scripture and tradition. [2]

Now the theologian who wrote the *Ibana* could not have written *Istihsan al-khaud* and claim allegiance to both lines of thought at one and the same time. For the latter work is a refutation of all that for which the former stands. The authenticity of *Istihsan al-khaud* as a work by Ashari (d. 324 H.) is, to say the least, open to doubt. The Asharites themselves, for centuries after Ashari, do not seem to know of it. [3] Neither Ibn Asakir, nor Subki make any mention of it. It is not in the list of Ashari's works, either according to his own list as we know it through Ibn Asakir and Ibn Furak, or in their respective supplementary lists. [4]

- 21- Which of the following best shows the writer's attitude to the claim that Ashari was a "traditionalist keeping the rationalist method by adopting *kalam*," mentioned in paragraph 1?
- 1) Disapproval 2) Ambivalence
 - 3) Guarded approval 4) Indifference
- 22- Which of the following techniques is used in paragraph 1?
- 1) Statistics 2) Comparison
 - 3) Appeal to authority 4) Function description

- 23- According to paragraph 2, which of the following is true about the authors of *Ibana* and *Istihsan al-khaud*?
- 1) Both of them are known.
 - 2) Both of them are unknown.
 - 3) The former is unknown while the latter is known.
 - 4) They cannot be the same person, simultaneously believing in the principles of both those books.
- 24- Which of the following statements can best be inferred from the passage?
- 1) Ashari traditionalists used reason to interpret the sources of theology metaphorically.
 - 2) The Asharites were aware of *Istihsan al-khaud* and its authorship from early on in their history.
 - 3) The authorship of *Istihsan al-khaud* is questionable, and there is no consensus among scholars about who wrote it.
 - 4) Ashari traditionalists did not use reason at all in their theological arguments either metaphorically or otherwise.
- 25- In which position marked by [1], [2], [3] or [4], can the following sentence best be inserted in the passage?
- And all that they thought to contradict the dictates of reason they interpreted metaphorically in order to bring it into harmony with reason.
- 1) [1]
 - 2) [2]
 - 3) [3]
 - 4) [4]

زبان عربی:

■ ■ عین الأنسب والأدق في الجواب للترجمة أو المفهوم أو التعريب (۲۶-۳۳)

۲۶- ﴿إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ، ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ﴾. تدلّ الآيتان على

- (۱) رجوع الناس إلى ربهم بعد المحاسبة!
- (۲) إياب الإنسان إلى ربه بعد محاسبته!
- (۳) حساب الله تعالى الناس قبل أن يموتوا!
- (۴) محاسبة الإنسان بعد أن يرجع إلى ربه!

۲۷- عین الآیة المناسبة لمفهوم البيت التالي:

چنین است مر مرگ را چاره نیست بر جنگ او لشکر و باره نیست

- (۱) ﴿اعلموا أنّ الله يحيي الأرض بعد موتها﴾
- (۲) ﴿و الموتى يبعثهم الله ثمّ إليه يرجعون﴾
- (۳) ﴿حتّى إذا جاء أحدهم الموتُ قال ربّ أرجعون﴾
- (۴) ﴿قل إنّ الموت الذي تفرّون منه فإنّه ملائكم﴾

۲۸- « أَتَشْجُونَ بِيَدٍ وَ تَأْسُونَ بِأُخْرَى؟ أُبَدَانَكُمْ عِنْدِي وَ أَهْوَاؤُكُمْ مَعَ هَذَا الْهَجَاةِ الْمَذْبُوبِ! ». عَيْنَ الصَّحِيح: گفت

(۱) با دست زخمی می‌کنید آنگاه به مداوا می‌پردازید؟ بدنهای شما اینجا پیش من است و خواسته‌هایتان نزد این احمق نادان!

(۲) با دست خود خراب می‌کنید و سپس اصلاح می‌کنید؟ جسمتان اینجا پیش من است و قلبتان با این مرد نادان منزوی!

(۳) با دستی می‌شکنید و با دستی دیگر مداوا می‌کنید؟ جسم‌هایتان نزد من است و میله‌هایتان با این احمق مطرود!

(۴) یکبار خطا می‌کنید و سپس به جبران می‌پردازید؟ فقط بدن‌هایتان اینجا است و دل‌های شما نزد این مرد نادان و طرد شده!

۲۹- « تُلْقِحْ آمَالاً وَ تَرْجُو نَتَاجَهَا وَ عَمْرُكَ مِمَّا قَدْ تَرْجِيهِ أَقْصَرُ! » عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) تو آرزوهایی را بارور می‌کنی و امید رسیدنش را داری، که در این عمر کوتاه نمی‌توانی به آنها دسترسی یابی!

(۲) تو در پی آرزوهایی هستی که عمرت کفاف برآورده شدنش را ندارد، چون ممکن است بسیار کوتاه باشد!

(۳) پیوسته آرزوها را می‌پرورانی و انتظار بار دادن آن‌ها را داری، ولی عمر کوتاه تو فرصت به بار نشستن آنها را ندارد!

(۴) بذری از آرزوها را می‌فشانی و امید به ثمر نشستنش را داری، درحالی‌که ممکن است عمر تو از آنچه امیدش را داری کوتاه‌تر باشد!

۳۰- « وَ إِنِّي بِمَا قَدْ كَلَفْتَنِي عَشِيرَتِي مِنْ الذَّبِّ عَنْ أَعْرَاضِهَا لِحَقِيقُ ». عَيْنَ الصَّحِيح فِي مَفْهُومِ الْبَيْت:

(۱) الحقیقه هی آننی اصبحت سیّد قومی لأدافع عن عرضهم، و هذا فخر لي!

(۲) إِنَّ قَبِيلَتِي قَدْ جَعَلْتَنِي مَكْلَفًا لأدافع عن حَسْبِهَا وَ هَلْ يُحَقِّقُ هَذَا الْمَطْلُوبُ إِلَّا بِي!

(۳) حَيْثُ إِنَّنِي أَصْبَحْتُ مُوَكَّلًا عَنْ عَشِيرَتِي لِلدِّفَاعِ عَنْ شَرَفِهَا، فَأَنَا جَدِيرٌ بِأَنْ أُسَوِّدَ عَلَيْهَا!

(۴) قَدْ جَعَلْتَنِي عَشِيرَتِي مَدْرَعًا لَهَا، مَدَافِعًا عَنْ أَعْرَاضِهَا؛ فَأَنَا يَوْمَ الْمَفَاخِرَةِ جَدِيرٌ بِالذَّبِّ عَنْ أَعْرَاضِهَا!

۳۱- عَيْنَ مَا لِيُنَاسِبَ سَائِرَ الْآيَات:

(۱) شب گریزد چونکه نور آید ز دور پس چه داند ظلمت شب حال نور

(۲) فاللَّيْلُ حِينَ قَدِمْتَ فِيهَا أَبْيَضُ وَ الصَّبْحُ مِنْذُ رَحَلْتَ عَنْهَا أَسْوَدُ

(۳) شبم به روی تو روز است و دیده‌ها به تو روشن و این هجرت سواء عَشِيَّتِي وَ غَدَاتِي

(۴) وَ كَانَتْ وَ لَيْسَ الصَّبْحُ فِيهَا أَبْيَضُ فَأُضْحَتْ وَ لَيْسَ اللَّيْلُ فِيهَا بِأَسْوَدُ

۳۲- « از آنچه خداوند شما را از آن بر حذر داشته، حذر کنید و طوری از او بترسید که نیازی به عذرخواهی نباشد! ». عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) احذروا مِمَّا حَذَّرَكُمُ اللَّهُ مِنْهُ، وَ اخْشَوْهُ خَشْيَةً لَيْسَتْ بِتَعْذِيرٍ!

(۲) إِيَّاكُمْ وَ مَا يَحْذَرُكُمُ اللَّهُ مِنْهُ، وَ اخْشَوْهُ بِشَكْلِ لَا تَحْتَاجُونَ إِلَى الْإِعْتِذَارِ!

(۳) احذروا مِنْ اللَّهِ مَا حَذَّرَكُمُ مِنْهُ وَ لَا تَخْشَوْهُ خَشْيَةً إِعْتِذَارٍ!

(۴) ابْتَعِدُوا مِمَّا حَذَّرَكُمُ اللَّهُ عَنْهُ، وَ لَا تَخْشَوْهُ خَشْيَةً تَسَبِّبُ لَكُمْ الْإِعْتِذَارَ!

- ٣٣- « مي توان گفت دامنه گرايش به اسلام در گوشه و كنار ايران هيچگاه يكسان و حتى هم زمان نبود، مثلاً در قرن اول در ايلات غربى و مركزى رواج بيشتري يافته بود! ». عَيْنَ الصحيح:
- (١) من الممكن أن يقال بأن الاعتناق بالإسلام في إيران لم يكن أبداً متماثلاً و حتى متزامناً في أي وقت، على سبيل المثال إنه قد راج أكثر في الولايات الغربية و الوسطى!
- (٢) من الممكن لنا اعتبار أن يعتنق بالإسلام في إيران لم يكن في زمن متماثلاً بل و حتى متزامناً، في وقت ما، و بحيث لا نجد في الأوقات المختلفة قد شاع في بعض الأحيان في الولايات المختلفة أكثر من غيرها.
- (٣) يمكن لنا أن نعتبر نطاق الاعتناق بالإسلام في بلاد إيران لا يكون أبداً مشابهاً و حتى متزامناً بحيث نجد في الولايات المختلفة غيره، لهذا نرى أنه قد شاع في القرن الأول في الايلات الغربية و المركزية!
- (٤) يمكن القول إن نطاق اعتناق الإسلام في أرجاء إيران لم يكن متماثلاً و حتى متزامناً في وقت ما، على سبيل المثال إنه قد شاع أكثر في القرن الأول في الولايات الغربية و الوسطى!

■ ■ عَيْنَ الخطأ في التشكيل (٣٤ و ٣٥)

٣٤- عَيْنَ الخطأ:

- (١) إِنَّ الَّذِي فِي يَدِكَ مِنَ الدُّنْيَا قَدْ كَانَ لَهُ أَهْلٌ قَبْلَكَ وَ هُوَ صَائِرٌ إِلَى أَهْلِ بَعْدِكَ؛
- (٢) وَ إِنَّمَا أَنْتَ جَامِعٌ لِأَحَدِ رَجُلَيْنِ: رَجُلٍ عَمِلَ فِيمَا جَمَعْتَهُ بِطَاعَةِ اللَّهِ فَسَعَدَ بِمَا شَقِيتَ بِهِ؛
- (٣) أَوْ رَجُلٍ عَمِلَ فِيهِ بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ فَشَقِيتَ بِمَا جَمَعْتَ لَهُ، وَ لَيْسَ أَحَدٌ هَذِينَ أَهْلًا أَنْ تُؤْثِرَهُ عَلَى نَفْسِكَ؛
- (٤) وَ لَا أَنْ تَحْمِلَ لَهُ عَلَى ظَهْرِكَ، فَارْجُ لِمَنْ مَضَى رَحْمَةُ اللَّهِ وَ لِمَنْ بَقِيَ رِزْقُ اللَّهِ!

٣٥- عَيْنَ الخطأ:

- (١) الَّذِينَ يُرَبُّونَ أَطْفَالَهُمْ فِي الرَّفَاهِ وَ لَا يَسْمَحُونَ لَهُمْ أَنْ يَذُوقُوا؛
- (٢) طَعَمَ الصُّعُوبَةِ يُخْلَفُونَ ذُرِّيَّةً عَاجِزَةً لَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تُدِيمَ حَيَاتَهَا؛
- (٣) إِلَّا بِمُسَاعَدَةِ الْآخِرِينَ، فَمَا أَثَمَرُ عُمُرٍ مَنِ يَقْبَلُ الصُّعُوبَاتِ الْمُتَعَدِّدَةَ؛
- (٤) لِيَخْدَمَ النَّاسَ خِدْمَةً صَادِقَةً وَ قَدْ يُمَرَّرُ عَيْشُهُ لِيُوَاصِلَ هَذِهِ الْمَسِيرَةَ الصَّعْبَةَ!

■ ■ عَيْنَ الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (٣٦-٣٨)

٣٦- ﴿ قَالَ رَبِّ السَّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ ﴾:

- (١) أَحَبُّ: اسم - مشتق و اسم تفضيل (إدغامه واجب) - نكرة - ممنوع من الصرف/ خبر مفرد و مرفوع
- (٢) يَدْعُونَ: مضارع - للغائبين - معتل و ناقص (إعلاله بالحذف)/ الفعل و الفاعل جملة فعلية و صلة و عائدها ضمير الهاء في « إِلَيْهِ »
- (٣) مِمَّا: أصله « من ما » و أدغمت النون في الميم جوازاً، و يجوز حذف الألف (= مِمَّ)/ الجار و المجرور متعلقهما « أَحَبُّ »
- (٤) رَبِّ: مفرد مذكر - معرّف بالإضافة - معرب/ منادى مضاف و منصوب بفتحة مقدّرة و المضاف إليه، ضمير الياء محذوف جوازاً

٣٧- « الزهد كله بين كلمتين من القرآن »:

- (١) بين: اسم غير متصرف - من الأسماء الملازمة للإضافة - معرب/ ظرف أو مفعول فيه للمكان، متعلقه محذوف، و شبه الجملة خبر و مرفوع محلاً
- (٢) كل: اسم غير متصرف من الأسماء الملازمة للإضافة - معرب/ بالإضافة - معرب - صحيح الآخر - منصرف/ مؤكّد معنوي للشمول و مرفوع بالتبعية للمؤكّد « الزهد »
- (٣) كلمتين: اسم - مثني مؤنث - جامد - نكرة - معرب - صحيح الآخر - منصرف/ ظرف أو مفعول فيه للمكان و منصوب بالياء
- (٤) الزهد: اسم - مفرد مذكر - معرب/ بـأل - معرب - صحيح الآخر - منصرف/ مبتدأ و مرفوع و خبره شبه الجملة « بين » و الجملة اسمية

٣٨- « ينظر إليهم الناظر فيحسبهم مرضى و ما بالقوم من مرض! »:

- (١) هم: اسم غيرمتصرف - ضمير منفصل مرفوع - للغائبين - معرفة - مبني على السكون / مفعول به أول و منصوب محلاً
- (٢) يحسب: مضارع - مجرد ثلاثي - متعدّد - مبني للمعلوم / فعل من أفعال القلوب و هي من النواسخ، فاعله الضمير المستتر فيه جوازاً
- (٣) مرضى: جمع مكسر (مفردة: مريض، مذكر) - مشتق و صفة مشبّهة (مصدره: مرض) - معرب - مقصور / مفعول به ثانٍ ومنصوب بفتحة مقدّرة
- (٤) مرض: اسم - مفرد مذكر - جامد و مصدر - نكرة - معرب / مجرور في اللفظ بحرف « من » الزائدة و مرفوع محلاً على أنه مبتدأ

■ ■ عيّّن المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (٣٩-٤٥)

٣٩- عيّّن الخطأ في تعيين الأبواب:

- (١) انتفع ← افتعال/ يندثر ← انفعال
(٢) اطلع ← افعال/ اذكر ← افتعال
(٣) يصطنع ← افتعال/ انكسر ← انفعال
(٤) ادخر ← افتعال/ ينجرح ← انفعال
- ٤٠- عيّّن الصحيح في المثني:
- (١) عصا ← عصوان/ فتى ← فتوان
(٢) سوداء ← سوداوان/ صفراء ← صفراءان
(٣) قفا ← ققوان/ أدنى ← أدنيان
(٤) إمضاء ← إمضاءان/ إنشاء ← إنشاءوان
- ٤١- « تدعون الله، و لم تدعوا إلا الله! ». عيّّن الخطأ للفراغين:
- (١) أنتم/ هم (٢) أنتم/ هما (٣) أنتنّ/ أنتما (٤) أنتنّ/ أنتم
- ٤٢- عيّّن المرفوع مصدرًا مؤوَّلاً:
- (١) إن أخطأ رجا أن يكون قد أصاب!
(٢) ذكر أن الكتاب يصدق بعضه بعضاً!
(٣) لا يرى أن من وراء ما بلغ مذهباً لغيره!
(٤) بئس المتجر أن ترى الدنيا لنفس ثمناً!
- ٤٣- عيّّن منصوباً على أنه مفعول به لفعل محذوف:
- (١) هذا أخونا قد أنهى دراسته العليا!
(٢) أنتم معشر المنافقين على شر دين!
(٣) لومات مسلم أسفاً ما كان به ملوماً!
(٤) لقد ملأتم قلبي فرحاً حين جئتم لعيادتي!

۴۴- عَيْنُ الْخَطَا (في صياغة الجملة المبنية للمجهول):

- (۱) ما أَقْبَحَ بالمرء أن يُغار عليه و لا يُغَيَّر!
(۲) لا يُدْرِكُ الْحَقَّ إِلَّا بِوَسْطَةِ مَنْ يَطْلُبُهُ!
(۳) الْجِهَادُ لَوْ تَرُكَ رَغْبَةً عَنْهُ، فَلْيَنْتَظِرِ الذَّلَّ تَارِكُهُ!
(۴) نَعَمَ الْمَرْءُ مَنْ يَتَّعِظُ بِمَنْ سَبَقَهُ قَبْلَ أَنْ يَتَّعِظَ بِهِ!

۴۵- عَيْنُ مَا لَا يَحْتَاجُ إِلَى التَّمْيِيزِ:

- (۱) شَرُّ النَّاسِ مَنْ خَافَ مِنْ لِسَانِهِ!
(۲) بُنِيَ فِي بِلَدِنَا أَفْضَلَ بِنَاءٍ قَبْلَ سَنَتَيْنِ!
(۳) عِنْدَنَا أَحْسَنُ الْمُعَلِّمِينَ طَوْلَ السَّنَةِ الْجَدِيدَةِ!
(۴) لَوْ كَانَ بَيْنَ أَصْدِقَائِنَا جَاهِلٌ فَمَا أَعْظَمُ!

ادیان و مذاهب:

۴۶- دغدغه اصلی قهرمان داستان گیلگمش چیست؟

- (۱) برپایی حکومت عادلانه
(۲) نجات انسان از طریق ایمان
(۳) دستیابی به حیات جاوید در این جهان
(۴) شکست دشمنان و تثبیت قدرت

۴۷- اورفئوس عقاید اسرار آمیز کدام یک را تأسیس کرد و خود قربانی اعمال کدام یک شد؟

- (۱) الثوسی - آفرودیت
(۲) الثوسی - اموافژیا
(۳) دیونوسوس - الثوسی
(۴) دیونوسوس - اموافژیا

۴۸- الهه ژانوس و الهه وستا به ترتیب چه خدایی بودند؟

- (۱) حافظ آتش - حافظ شهر
(۲) حافظ شهر - حافظ آتش
(۳) حافظ آبها - حافظ آتش
(۴) حافظ دروازه‌ها - کانون

۴۹- الیاده کدام رویکرد را برای شناخت و تبیین دین، مناسب می‌دانست؟

- (۱) تاریخی
(۲) جامعه‌شناسی
(۳) پدیدارشناسی
(۴) روان‌شناسی

۵۰- نویسنده کتاب «سحر در میان آزند» کدام است؟

- (۱) الیاده
(۲) پریچارد
(۳) گلز
(۴) مالینوفسکی

۵۱- از جمله شادترین جشن‌های مذهبی یهود کدام است؟

- (۱) پسخ
(۲) حنوکا
(۳) سوکوت
(۴) شابوعوت

۵۲- کابد (کاود) در عرفان قبالا به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- (۱) جلال الهی
(۲) جمال الهی
(۳) محبت الهی
(۴) رویت الهی

۵۳- قانون علیت در فلسفه رمانوجا به کدام مکتب شبیه است؟

- (۱) چارواکه
(۲) نیایه
(۳) سانکهییه
(۴) ودانته

۵۴- کدام مورد به یهودیان اشکنازی اشاره دارد؟

- (۱) یهودیان اندلس در عهد حکومت مسلمانان
(۲) عمده یهودیان ساکن در کشورهای اسلامی
(۳) غالب یهودیان مقیم در کشورهای مسیحی
(۴) غالب یهودیان شمال آفریقا و شرق مدیترانه

۵۵- آموزه فدییه با کدام آیین در دین یهود ارتباط دارد؟

- (۱) پسخ
(۲) پنجاهه
(۳) حنوکا
(۴) کیپور

۵۶- رؤسای مدارس بابل را چه می‌نامیدند؟

- (۱) حاخام
(۲) حزان
(۳) ربی
(۴) گائون

- ۵۷- بنابر مصوبه شورای ترانت،
 (۱) فقط نسخه لاتینی عهد قدیم معتبر است.
 (۲) نسخه لاتینی عهد جدید و عهد قدیم معتبر است.
 (۳) نسخه معتبر عهد جدید یونانی و عهد قدیم عبری است.
 (۴) فقط نسخه یونانی عهد جدید مرجع اصلی کاتولیک است.
- ۵۸- «انجیل دیاتسرون» فراهم آمده چه کسی است؟
 (۱) آنتاگوراس (۲) تاتیان سوری (۳) ژوستین (۴) کلمنت
- ۵۹- مهم‌ترین متن عرفانی یهودیت چه نام دارد؟
 (۱) باهیر (۲) زوهر (۳) معسه مرکاوا (۴) معسه برشیت
- ۶۰- کدام گروه معتقد به منع تعمید کودکان هستند؟
 (۱) آنابپتیست‌ها (۲) سیسترسیان‌ها (۳) کاتارها (۴) کالونی‌ها
- ۶۱- اصل بنیادی در هسیکاسم (Hesichasm) چیست؟
 (۱) تبلیغ مسیحیت (۲) ترویج رهبانیت (۳) خموشی و سکوت (۴) تشبه به مسیح
- ۶۲- «دین دبیره» برگرفته از کدام خط است؟
 (۱) آرامی (۲) پهلوی (۳) سریانی (۴) هخامنشی
- ۶۳- در اصطلاح زرتشتی «هوخت» برابر نهاده کدام است؟
 (۱) اخلاق نیک (۲) پندار نیک (۳) گفتار نیک (۴) کردار نیک
- ۶۴- در دین زرتشتی دیو مرگ کدام است؟
 (۱) آشموغ (۲) اپوش (۳) استویداد (۴) اکومن
- ۶۵- درمورد باورهای دینی ایرانیان باستان، کدام مورد نادرست است؟
 (۱) اهورا در ابتدا به برخی دیوها اطلاق می‌شده است.
 (۲) امشاسپندان واسطه‌هایی برای اجرای اراده الوهی اهورامزدا هستند.
 (۳) یازاتاها (ایزدان) که نامشان در یشت‌ها آمده در اصل همان خدایان کهن قوم آریایی هستند.
 (۴) پرستش دیوها از باورهای اولیه آریایی نبوده و به‌همین دلیل درگات‌ها اشاره‌ای به آنها نشده است.
- ۶۶- اصلاح «عناوین» یا «نام‌ها» از نظر کنفوسیوس به کدام معنی است؟
 (۱) اصلاح مفاهیم مهم فلسفی
 (۲) مغالطه و سفسطه‌بازی در حوزه منطق و مفاهیم
 (۳) کنار نهادن القاب زشتی که به افراد نسبت می‌دهند.
 (۴) هرکس خصلت‌های متناسب با جایگاهی که اشغال کرده است، داشته باشد.
- ۶۷- دو چهره برجسته تائوئیسم چه کسانی هستند؟
 (۱) چوانگ تزو - مو تزو (۲) لائو تزو - منسیوس
 (۳) لائو تزو - کنفوسیوس (۴) لائو تزو - چوانگ تزو
- ۶۸- کدام‌یک از مکاتب چینی به اصل «آزاد گذاشتن مردم و عدم مداخله حکومت در زندگی مردم» معتقد بود؟
 (۱) آیین بودا (۲) آیین دائو (۳) مکتب قانونیان (۴) آیین کنفوسیوس
- ۶۹- «شن» و «کوی» به ترتیب در زبان و باور مردم چین به کدام معنا است؟
 (۱) نظم - بی‌نظمی (۲) قانون - بی‌قانونی
 (۳) ارواح طیبه - ارواح خبیث (۴) نیروی مذکر - نیروی مؤنث

- ۷۰- به عقیده کدام فیلسوف تعلیم اخلاقی کنفوسیوس، اجباری و تصنعی بود و موجب اختلال روش طبیعی حیات می‌شد؟
 (۱) چوانگ تزو (۲) لائو تزو (۳) منسیوس (۴) مو تزو
- ۷۱- کلمات «شوچینگ، شی چینگ، لی جی، ای چینگ» به ترتیب به کدام کتاب‌ها اشاره دارند؟
 (۱) تبدیلات - شعر - تاریخ - شعائر (۲) فنون رزمی - شعائر - آداب - شعر
 (۳) آداب - شعائر - تاریخ - شعر (۴) تاریخ - شعر - شعائر - تبدیلات
- ۷۲- تیان منگ به کدام مفهوم منسوب به «تیان» اشاره دارد؟
 (۱) فرمان او (۲) فرزند او
 (۳) سلطنت او (۴) جانشین او در زمین
- ۷۳- در کدام دوره، «تین» برای اشاره به مفهوم خدای متعال به کار رفت؟
 (۱) چو (۲) چین (۳) شانگ (۴) هان
- ۷۴- پایین‌ترین مرتبه در میان مردم چین باستان کدام بود؟
 (۱) بازرگانان (۲) جادوگران
 (۳) صنعتگران (۴) کشاورزان
- ۷۵- اساس تعلیم اوپانیشادها چیست؟
 (۱) ذات درون انسان (۲) عینیت آتمن و برهمن
 (۳) شباهت عالم صغیر و عالم کبیر (۴) شباهت عالم عین و عالم ذهن
- ۷۶- کدام فرقه طرفدار رجعت به آیین قدیم و بازگشت به کتب وداها است؟
 (۱) آریه سماج (۲) برهمو سماج
 (۳) برهمو سماج عمومی (۴) رامنا کریشنا
- ۷۷- کدام مورد، به «خدا» باور دارد و آن را می‌پرستد؟
 (۱) چارواکه (۲) سیدارتا بودا
 (۳) نانک (۴) مهاویره
- ۷۸- اهمیت و نقش «آشوکا» در انتشار آیین بودائی در هند چیست؟
 (۱) ورود به سبک راهبان بودائی برای نیل به نیروانا
 (۲) تأسیس شورای اول مؤمنان به بودا و سرّی و انفرادی کردن اعتراف به گناهان
 (۳) تأسیس شورای دوم بودائیان و کمک به تخفیف و تسهیل در امر انتظامات سخت بودائی
 (۴) جلوگیری از انشعاب در دین نوبنیاد بودائی، جنبه دنیوی بخشیدن به فلسفه زاهدانه بودا و تشکیل شورای سوم
- ۷۹- از نظر جین‌ها، «کرمه» چگونه تفسیر می‌شود؟
 (۱) قابل توضیح نیست و فقط با دریافت باطنی (شهود) قابل درک است.
 (۲) کرمه یعنی آثار باقیمانده از زندگی‌های پیشین که نه مادی است و نه غیرمادی؛ بلکه مربوط به روان و حالات آن است.
 (۳) هرگز موجب سمساره نمی‌شود، زیرا کوشش انسان را هویدا می‌سازد و نهایتاً موجب رستگاری (موکشا) می‌شود.
 (۴) ماده آن لطیف‌ترین صورت ماده است و اگر روح به واسطه شهوات بد به جنبش در آید، ماده کرمه غلیظ شده در روح نفوذ می‌کند.
- ۸۰- نانک خدای خود را چه لقب داد؟
 (۱) الله (۲) حق
 (۳) رامنا (۴) کنیشه

تصوف و عرفان:

- ۸۱- کدام فرقه معتقد بودند که علی (ع) بر آدم و سایر انبیای الهی برتری دارد و با پیامبر اسلام (ص) برابر است؟
 (۱) جناحیه (۲) خطابه (۳) مغیریه (۴) منصوریه
- ۸۲- از دیدگاه نجم‌الدین کبری، نفس و شیطان را از چه طریق می‌توان دفع کرد؟
 (۱) عبادت (۲) دوام سکوت (۳) دوام صوم (۴) دوام خلوت و قبول ولایت شیخ
- ۸۳- «ابوالجَنَاب» کنیه کدام شیخ صوفی است؟
 (۱) فضل‌الله حروفی (۲) نجم‌الدین کبری (۳) شهاب‌الدین سهروردی (۴) بابا فرج تبریزی
- ۸۴- کدام یک از بزرگان صوفیه با نوشتن «رساله اسفار» مشتمل بر شرح سفرهای سه‌گانه سالک، بر حکمت و ادب صوفیه و حکما تأثیر گذاشت؟
 (۱) ابن عربی (۲) صدرالمتألهین (۳) صدرالدین قونوی (۴) شیخ سعد الدین حموی
- ۸۵- کدام فرقه‌ها، بعد از بایزید در خراسان، نام و شهرتی یافتند؟
 (۱) باطنیه و نصیریه (۲) حکیمیان و سیارسیان (۳) نصیریه و اهل حق (۴) سریانیان و کرامیان
- ۸۶- از دیدگاه کدام یک از بزرگان تصوف، آغاز تصوف علم، میانش عمل و آخرش موهبت است؟
 (۱) ابن عربی (۲) عطار نیشابوری (۳) شیخ محمود شبستری (۴) شیخ شهاب‌الدین سهروردی
- ۸۷- کدام گروه از درویشان دائم‌السفر دوره صفوی، از هند می‌آمدند و کار عمده آنها مداحی بود؟
 (۱) قزلباش (۲) بی‌شرع (۳) جلالی (۴) دوره‌گرد
- ۸۸- در تصوف، بالاترین مرتبه توحید را چه می‌نامند و مخصوص چه کسانی است؟
 (۱) ایمانی - قلندران (۲) لب - مقربین (۳) لب اللب - صدیقین (۴) توحید خاصان - عارفان
- ۸۹- غزالی این سخن مشایخ را که «علم حجاب است درین راه»، از چه کسانی قابل قبول می‌داند؟
 (۱) اهل سکر (۲) واصلین به مقام فنا (۳) حکیمان و عالمان (۴) واصلین به درجه مکاشفه
- ۹۰- کدام طریقت صوفیانه متقدم، اساس خود را بر مخالفت با نفس و میراندن آن نهاد؟
 (۱) سهلیه (۲) سیاریه (۳) قصاریه (۴) طیفوریه
- ۹۱- نخستین تلبیس ابلیس در حق مردمان، از دیدگاه ابن جوزی، کدام است؟
 (۱) ایمان (۲) دنیا (۳) علم (۴) کسب
- ۹۲- کدام لقب شیخ نجم‌الدین کبری، حاکی از وسعت دایره نفوذ او در بین طبقات مختلف مردم است؟
 (۱) آیه‌الله الکبری (۲) صوفی اعظم (۳) طامه الکبری (۴) شیخ ولی تراش
- ۹۳- کدام مورد درباره تفکر ملامتیان صادق نیست؟
 (۱) پرهیز از ریا (۲) مقابله با زهد و تقشف (۳) اخلاص و اجتناب از رؤیت خلق (۴) انکار و تحریم ذکر و سماع

- ۹۴- مرجه در دوره کدام حاکم یا حکومت به وجود آمدند و شرط ایمان را اقرار به چه چیزی دانستند؟
 (۱) معاویه - توحید (۲) بنی امیه - توحید و نبوت
 (۳) مروانیان - توحید (۴) بنی عباس - توحید و معاد
- ۹۵- ابونصر سراج، وجه تسمیه تصوف را چه می دانست؟
 (۱) صفای باطن (۲) پشمینه پوشی (۳) سوفیا و حکمت (۴) ساده پوشی و زهد
- ۹۶- کدام یک از بزرگان صوفیه، نخستین بار اندیشه وحدت وجود را بیان نمود؟
 (۱) جنید بغدادی (۲) بایزید بسطامی (۳) ذوالنون مصری (۴) شقیق بلخی
- ۹۷- پوشیدن کدام دلق در بین صوفیه مسلمان رواج داشت؟
 (۱) ازرق (۲) مرقع (۳) ملمع (۴) ملون
- ۹۸- کدام آیین عقیده «نجات به وسیله غفران» را مطرح کرد؟
 (۱) زردشتی (۲) یهودیت (۳) مسیحیت (۴) گنوسی ها
- ۹۹- عرفان تحت تأثیر چه کسی، اساس نظری و علمی یافت؟
 (۱) ابن سینا (۲) فلوطین (۳) فیلون (۴) ابونصر سراج
- ۱۰۰- پیروان کدام فرقه «سماع» را رد می کنند؟
 (۱) مولویه (۲) سهروردیه (۳) چشتیه (۴) نقشبندیه
- ۱۰۱- ابوسعید خراز کدام عقیده را در تصوف وارد کرد؟
 (۱) محبت (۲) صحو (۳) فنا در بقا (۴) ملامتی گری
- ۱۰۲- کدام فرقه معتقد بود که ایمان افزایش می یابد اما نقصان نمی پذیرد؟
 (۱) غسانیه (۲) اشاعره (۳) معتزله (۴) واصلیه
- ۱۰۳- نهضت «حروفیه» مقارن با زوال کدام نهضت به وجود آمد؟
 (۱) سربداران (۲) غلاة (۳) کرامیه (۴) خوارج
- ۱۰۴- به کدام دلیل پذیرش و قبول فوق العاده کتاب «گلشن راز» نزد شارحان، سبب حیرت و تعجب محققان شده است؟
 (۱) مطول و فاقد ایجاز است.
 (۲) ارزش ادبی و ابتکارات شاعرانه ندارد.
 (۳) محتوای آن فاقد مزیت روشنی و سودمندی است.
 (۴) درخصوص طریقه و مشرب صوفیه، جامعیت و شمول ندارد.
- ۱۰۵- به اعتقاد نیکلسن در کتاب «صوفیه اسلام»، صوفیه قدیم کلمه «صدیق» را از کدام آئین گرفته اند؟
 (۱) مانویت (۲) مسیحیت (۳) یهودیت (۴) گنوسی ها

تاریخ اسلام:

- ۱۰۶- مهم ترین اقدام پیامبر (ص) جهت ایجاد همبستگی و انسجام اجتماعی میان ساکنان مدینه پس از هجرت چه بود؟
 (۱) عقد اخوت (۲) تدوین پیمان نامه مدینه
 (۳) بنای مسجدالنبی (ص) (۴) به رسمیت شناختن نظام قبیله‌گی
- ۱۰۷- در کدام یک از غزوات، انصار درخصوص نحوه تقسیم غنائم، به پیامبر (ص) اعتراض کردند؟
 (۱) فتح مکه (۲) خیبر (۳) بدر (۴) حنین

- ۱۰۸- علاوه بر ابوبکر، چه کسانی پیامبر (ص) را در هجرت از مکه به مدینه همراهی می کردند؟
 (۱) عامر بن قُھیرَه و اُمّ اَیْمَن
 (۲) زیدبن حارثه و عبدالله بن اَرِیقَط دِیلی
 (۳) عبدالله بن اَرِیقَط دِیلی و عامر بن قُھیرَه
 (۴) زیدبن حارثه، عائشه و عبدالله بن اَرِیقَط دِیلی
- ۱۰۹- نخستین مشارکت سیاسی زنان در کدام واقعه تاریخی دوره رسالت رسول خدا (ص) صورت گرفت؟
 (۱) بیعت عقبه اول
 (۲) یوم الدّار
 (۳) بیعت عقبه دوم
 (۴) انعقاد پیمان نامه عمومی
- ۱۱۰- در دوران عبدالملک مروان و ولایت حجاج، کدام فرمانده، فتوحات در ماوراءالنهر را تا کاشغر در ترکستان چین، پیش برد؟
 (۱) محمد بن قاسم
 (۲) قتیبه بن مسلم باهلی
 (۳) مهلب بن ابی صفره
 (۴) عبدالرحمن بن محمد بن اشعث
- ۱۱۱- لشکرکشی به قسطنطنیه در دوران معاویه چه نتیجه ای داشت؟
 (۱) شکست سپاه معاویه و نابودی کشتی ها
 (۲) پایان یافتن محاصره به دلیل طولانی شدن آن
 (۳) عقب نشینی سپاه علی رغم شکستن حصارهای شهر
 (۴) هموار کردن راه برای فتوحات دریایی از جمله فتح قبرس
- ۱۱۲- کدام مورد، از تعهدات و وعده های یزید سوم در هنگام به قدرت رسیدن نیست؟
 (۱) از ثروت اندوزی اشراف و والیان جلوگیری کند.
 (۲) والیان ستمکار و نالایق دوران هشام را از کار برکنار کند.
 (۳) سربازان را به مدت طولانی در مناطق دور افتاده نگه ندارد.
 (۴) عایدات سرزمین اسلامی را در همان سرزمین مصرف کند.
- ۱۱۳- هدف حارث بن سریق از قیام چه بود؟
 (۱) با شعار الرضا من آل محمد، حکومت را از امویان به علویان منتقل کند.
 (۲) در برابر ستم های نصر بن سیار والی اموی خراسان بایستد و او را عزل کند.
 (۳) با غیرمسلمانان از جمله ترکان و سغدیان متحد شود، امویان را سرنگون کند و عباسیان را به جایشان بنشاند.
 (۴) از حقوق غیرمسلمانان از جمله سغدیان حمایت کند و از امویان بخواهد که براساس کتاب و سنت عمل کنند.
- ۱۱۴- روابط کدام حکومت با خلفای عباسی، متفاوت از دیگران بود؟
 (۱) علویان طبرستان
 (۲) آل بویه
 (۳) حمدانیان
 (۴) سامانیان
- ۱۱۵- مهم ترین دستاویز محمود غزنوی برای حمله به سرزمین های غربی قلمرو خود چه بود؟
 (۱) تسلط امرای شیعی مذهب آل بویه بر بغداد
 (۲) تعقیب داعیان اسماعیلی و از بین بردن قرامطه
 (۳) دستیابی به اموال و ذخایر موجود در شهرهای ری و اصفهان
 (۴) مقابله با افزایش نفوذ ترکان در دربار و دستگاه خلافت عباسی
- ۱۱۶- کدام عامل، در روابط میان عضدالدوله بویه و فاطمیان مصر، اهمیت کمتری داشت؟
 (۱) جهاد با حکومت بیزانس
 (۲) به رسمیت شناختن نسب علوی فاطمیان
 (۳) فعالیت های داعیان اسماعیلی در قلمرو آل بویه
 (۴) مقابله با زیاده خواهی های غزنویان سنی مذهب

- ۱۱۷- کدام رفتار فخرالدوله، باعث لشکرکشی برادرش عضدالدوله به قلمرو او شد؟
 (۱) قصد داشت با لشکرکشی به فارس، قلمرو عضدالدوله را تصرف نماید.
 (۲) در برابر تحرکات بنی حسنویه کوتاه آمده و خطر آنان را نادیده گرفته بود.
 (۳) در ماجرای درگیری عضدالدوله با عزالدوله، جانب عزالدوله را گرفته بود.
 (۴) از تأمین بخشی از مخارج سپاه عضدالدوله برای جنگ با زیاریان سرپیچی کرده بود.
- ۱۱۸- کدام حادثه در دوره سامانیان، زمینه گسترش بیشتر اسلام در دشت‌های آسیای میانه را فراهم کرد؟
 (۱) فتح شهر طراز در دوره اسماعیل بن احمد سامانی
 (۲) از میان برداشتن خاندان محلی اشروسنه در ۲۸۰ هجری
 (۳) فعالیت‌های گسترده داعیان اسماعیلی در قلمرو شرقی سامانیان
 (۴) تشکیل حکومت‌های محلی کوچک و وابسته به سامانیان چون آل مأمون و آل فریغون
- ۱۱۹- کدام عبارت درباره حکومت سلجوقیان درست نیست؟
 (۱) عصر درخشان تصوف و دوره انحطاط واقعی حکومت اسلامی بود.
 (۲) دوران شکل‌گیری سنت‌های اداری و عصر ترقی و توسعه صنایع و معارف بود.
 (۳) به رغم تربیت ایرانی سلاطین، خشونت طبع ناشی از زندگی بیابانی بر احوال آنان غلبه داشت.
 (۴) خاستگاه ترکمانی آنها و سیاست‌های سخت‌گیرانه مذهبی‌شان، مانع ظهور عالمان بزرگ مسلمان شد.
- ۱۲۰- پیروزی مسلمانان در کدام جنگ، ضربه نهایی بر تفوق دریایی روم شرقی در دریای مدیترانه بود؟
 (۱) رودس (۲) قبرس (۳) صقلیه (۴) ذوالصواری
- ۱۲۱- کدام مورد درباره احمد بن طولون نادرست است؟
 (۱) در دوره او مصر به پیشرفت و آبادانی دست یافت.
 (۲) موفق برادر خلیفه عامل اصلی تیرگی روابط او با خلافت عباسی بود.
 (۳) برای تثبیت قدرت خود، مخالفانی مانند ابن مدیر و شقیر را با زیرکی کنار زد.
 (۴) پس از لشکرکشی به شام و گسترش قلمرو، خلیفه عباسی فرمان لعن او را بر منابر و مسجدالحرام صادر کرد.
- ۱۲۲- منابع هم‌عصر سلاطین مملوکی مصر، دولت آنها را با کدام عنوان یاد کرده‌اند؟
 (۱) اتراک (۲) مغول
 (۳) بحری و برجی (۴) بنی قلاوون و ظاهریه
- ۱۲۳- شورش‌های امیر مجاهد حاکم دمشق، شمس‌الدین بُرلی در حلب و کورانی شیعی مذهب در قاهره، مربوط به دوره حکمرانی کدام سلطان مملوکی است؟
 (۱) ظاهر بیبرس (۲) سیف‌الدین برقوق
 (۳) عزالدین آیبک (۴) سیف‌الدین قلاوون
- ۱۲۴- با سقوط شهر غرناطه مرکز حکومت در اواخر قرن هـ. ق، حکمرانی مسلمانان بر اندلس پایان یافت.
 (۱) بنی حمود - نهم (۲) بنی نصر - نهم
 (۳) بنی نصر - هشتم (۴) بنی حمود - دهم
- ۱۲۵- کدام مورد درباره نقش و اقدامات دولت آل زیری در مغرب درست است؟
 (۱) در تثبیت فاطمیان نقش مهمی داشت.
 (۲) شورش‌های مهمی را برضد فاطمیان شکل داد.
 (۳) برای تضعیف فاطمیان با دولت‌های رقیب آن در مغرب متحد شد.
 (۴) در درگیری‌های بین فاطمیان و قدرت‌های منطقه، بی‌طرف ماند.

۱۲۶- کدام مورد، دلیل شکست مسلمانان در نبرد بلاط الشهدا نیست؟

- (۱) عبدالرحمن فرمانده سپاه مسلمانان، در میدان جنگ کشته شد.
- (۲) فرانک‌ها به محل غنایم مسلمانان نزدیک شدند و آنها برای حفظ غنایم به پشت جبهه بازگشتند.
- (۳) فرانک‌ها موفق به ایجاد رخنه در صفوف مسلمانان شدند و آنها را دچار بی‌نظمی و آشفتگی کردند.
- (۴) فرانک‌ها و متحدانشان خطوط عرب‌ها را در هم شکستند و پیادگان و سوارانشان به‌شدت بر آنها تاختند.

۱۲۷- دولت بنوحماد در مغرب از کدام دولت، منشعب و مستقل شد؟

- (۱) ادریسیان
- (۲) بنی مدرار
- (۳) بنی زیری
- (۴) بنی مرین

۱۲۸- چه کسی نخستین سلطنت مستقل اسلامی را در هند ایجاد کرد؟

- (۱) قطب‌الدین آییک
- (۲) محمود غزنوی
- (۳) شمس‌الدین التتمش
- (۴) غیاث‌الدین بلبن

۱۲۹- کدام مورد، از اقدامات محمدبن تغلق نیست؟

- (۱) ضرب سکه‌هایی از مس و برنج به جای طلا و نقره
 - (۲) تأکید فراوان بر اجرای عدالت و حضور در برخی از دادگاه‌ها
 - (۳) انتقال دائمی پایتخت از دهلی به دئوگیر (دولت‌آباد) در شمال دکن
 - (۴) افزایش مالیات برخی از مناطق و فراهم ساختن زمینه‌های شورش مردم
- ۱۳۰- کدام دوره از درخشان‌ترین ادوار علمی، اجتماعی و سیاسی تشیع در هند و دستیابی شیعیان به مناصب بالای سیاسی و اداری بود؟

- (۱) نواب اوده
- (۲) بیگم‌های بهوپال
- (۳) عادلشاهیان بیجاپور
- (۴) چک‌های کشمیر

۱۳۱- کدام مورد در خصوص نتایج پیمان کارلوویتز نادرست است؟

- (۱) تغییر نگرش اروپا به دین ترکان عثمانی
- (۲) تقویت ترکان عثمانی و دین آنان در اروپا
- (۳) گسترش مطالعات در مورد دین ترکان عثمانی
- (۴) رفع خطر ترکان عثمانی و دین آنان از سر اروپا

۱۳۲- کدام مورد، در فتوای علمای مسلمان شبه قاره هند در حمایت از عثمانی و نهضت خلافت مطرح نیست؟

- (۱) لزوم مهاجرت مسلمانان شبه قاره به کشورهای مسلمان
 - (۲) منع تدریس و تحصیل مسلمانان شبه قاره در مدارس دولتی
 - (۳) وجوب عضویت و فعالیت مسلمانان شبه قاره در حزب مسلم لیگ
 - (۴) حرمت خدمت در پلیس و نیروی نظامی بریتانیا برای مسلمانان شبه قاره
- ۱۳۳- کدام یک از اجداد شاه اسماعیل صفوی، برای نخستین‌بار آشکارا گرایش خود را به مذهب تشیع اعلام کرد؟

- (۱) شیخ صفی‌الدین اردبیلی
- (۲) خواجه علی سیاه‌پوش
- (۳) شیخ صدرالدین صفوی
- (۴) فیروزشاه زرین‌کلاه

۱۳۴- کدام مورد درباره پناهندگی بایزید عثمانی به دربار طهماسب یکم صفوی نادرست است؟

- (۱) طهماسب، بایزید و فرزندانش را تحویل نمایندگان سلیمان عثمانی داد.
- (۲) طهماسب، به‌دلیل پایبندی به پیمان آماسیه، درخواست حمایت از بایزید را نپذیرفت.
- (۳) طهماسب، به حضور بایزید و سپاهیان همراهش در مورد طرح نقشه کودتا سوءظن برد.
- (۴) بایزید درصدد بود در پوشش پناهندگی، راه‌های تسلط بر پایتخت صفوی را به دربار عثمانی گزارش دهد.

۱۳۵- پیامد کاستن اقتدار نظامی و سیاسی قزلباشان توسط شاه عباس اول و جانشینان او چه بود؟

- (۱) ضعف تدریجی تشکیلات نظامی صفویه
- (۲) ظهور قزلباشان جدید و تجدید اقتدار دولت صفوی
- (۳) شکست نظامی صفویان در نبرد با پرتغالی‌ها
- (۴) شکست‌های مکرر صفویان در برابر ازبکان

فرهنگ و تمدن اسلامی:

- ۱۳۶- نخستین بنای کاملاً اصیل که توسط معماران ایرانی در اوایل قرن چهارم هـ. ق ساخته شد، کدام بود؟
 (۱) آرامگاه ابن سینا (۲) آرامگاه سامانی (۳) ارگ بم (۴) مناره غزنه
- ۱۳۷- کدام مورد درباره ترجمه آثار اروپائیان در خصوص موسیقی، درست است؟
 (۱) کتاب‌های الصوت و الموسيقى تألیف نسطوریوس، به زبان عربی ترجمه شد.
 (۲) کتاب‌های الايقاع و الموسيقى الکبیر نوشته ارسطو، به زبان فارسی ترجمه شد.
 (۳) کتاب‌های المسائل و النفس دو اثر مهم افلاطون در موسیقی، به زبان عربی ترجمه شد.
 (۴) کتاب‌های النغم و القانون نوشته اقلیدس در موسیقی نظری، به زبان عربی ترجمه شد.
- ۱۳۸- در عصر صفویه شمشیرسازان برای تزیین شمشیر، عمدتاً از کدام هنر استفاده می‌کردند؟
 (۱) قلم‌زنی (۲) لعاب‌دادن (۳) کنده‌کاری (۴) خوشنویسی
- ۱۳۹- کهن‌ترین کتاب در موضوع علم قرائت کدام است و مؤلف آن کیست؟
 (۱) کتاب فی‌القراءة - یحیی بن یعمر
 (۲) کتاب فی‌القراءة - عبدالله بن عامر یحصبی
 (۳) اختلاف مصاحف الشام و الحجاز و العراق - یحیی بن یعمر
 (۴) اختلاف مصاحف الشام و الحجاز و العراق - عبدالله بن عامر یحصبی
- ۱۴۰- کدام مورد به ترتیب درباره نوع استفاده، مکان جغرافیایی و فعالیت علمی کتابخانه ابن سوار درست است؟
 (۱) همگانی - بصره و کوفه - تدریس کلام
 (۲) همگانی - رامهرمز و بصره - فعالیت‌های آموزشی
 (۳) نیمه‌همگانی - کوفه و بصره - تدریس فقه و حدیث
 (۴) نیمه‌همگانی - رامهرمز و بصره - تدریس ادب و کلام
- ۱۴۱- کدام عنوان به آموزگار کودکان اطلاق نمی‌شد؟
 (۱) معلم (۲) مُکَتَّب (۳) مدرّس (۴) مُوَدَّب
- ۱۴۲- مدارس سنی مذهب، در زمان کدام وزیران فاطمی در مصر برپا شد؟
 (۱) ابن سلار و افضل
 (۲) ابن سلار و یأنس مؤنسی
 (۳) رضوان ولخشی و ابن سلار
 (۴) رضوان ولخشی و یأنس مؤنسی
- ۱۴۳- کدام مستشرق برای نخستین‌بار به اندیشه‌های ابن خلدون پرداخت؟
 (۱) فون هامر (۲) بارون دوسلان (۳) گوستاو فلوگل (۴) هامر پورگشتال
- ۱۴۴- نخستین چاپخانه متون عربی در اروپا کدام است؟
 (۱) واتیکان (۲) بریل در لیدن هلند
 (۳) دانیل برومبرگ در ونیز (۴) کاردینال فردیناندو مدیچی و گراند دوک توسکانی
- ۱۴۵- کدام آثار تاریخی، به روش تاریخ‌نگاری ترکیبی نوشته شده است؟
 (۱) تجارب‌الامم مسکویه - تاریخ بیهقی
 (۲) البلدان بلاذری - الاخبار الطوال دینوری
 (۳) مقتل‌الحسین ابومخنف - سیره ابن اسحاق (۴) سیره ابن هشام - وقعة صفین نصر بن مزاحم
- ۱۴۶- در موضوع تاریخ مغرب و اندلس، کدام منبع از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است؟
 (۱) العبر ابن خلدون (۲) طبقات الامم ابن صاعد اندلسی
 (۳) کتاب الصله ابن بشکوال (۴) تاریخ افتتاح اندلس ابن قوطیه

۱۴۷- نخستین آثار فارسی نگاشته شده در شبه قاره هند در سده‌های ششم و هفتم هجری قمری کدام است؟

- (۱) آداب الحرب و الشجاعة - تاریخ فرشته - اکبرنامه
- (۲) تاج المآثر - تاریخ فیروزشاهی برنی - بهارستان شاهی
- (۳) طبقات ناصری - آداب الحرب و الشجاعة - تاج المآثر
- (۴) طبقات ناصری - فتوح السلاطین عصامی - تاریخ معصومی

۱۴۸- موثق‌ترین و مهم‌ترین منبع تاریخ عرب عصر جاهلی، کدام است؟

- (۱) معلقات سبع
- (۲) ادبیات و اخبار ایام العرب
- (۳) ادبیات و اخبار أنساب قبایل
- (۴) بناها، آثار و کتیبه‌های سنگی

۱۴۹- به کدام دلیل، در مطالعات تاریخ اسلامی، تاریخ عرب جاهلی نسبت به تاریخ عمومی عرب از اهمیت بیشتری برخوردار است؟

- (۱) تاریخ دوره جاهلی پایه تاریخ دوره اسلامی است.
- (۲) تاریخ عمومی عرب پیوندی با تاریخ دوره اسلامی ندارد.
- (۳) تاریخ دوره اسلامی بر مبنای تاریخ عمومی عرب استوار است.
- (۴) بسیاری از ارزش‌های اجتماعی و سیاسی دوره اسلامی ریشه در دوره جاهلی دارد.

۱۵۰- نثر مصنوع و پیچیده، از ویژگی‌های بارز کدام کتاب تاریخی است؟

- (۱) ظفرنامه از نظام‌الدین شامی
- (۲) مجمع‌التواریخ السلطانیة از حافظ ابرو
- (۳) عالم‌آرای امینی از فضل‌الله بن روزبهان خنجی
- (۴) تاریخ وصاف از شهاب‌الدین عبدالله شیرازی

۱۵۱- کدام مورد درباره طبق‌المناطق درست است؟

- (۱) دستگاهی برای قبله‌یابی شهرها و بلاد مختلف بود.
- (۲) نام دیگر دستگاه اختراعی جابر بن افلاح موسوم به آلت جامع است.
- (۳) نوعی اسطرلاب حلقوی که از آن با عنوان ذات‌الحلق هم یاد می‌شود.
- (۴) از اختراعات غیاث‌الدین کاشانی که کندی آن را کامپیوتر سیاره‌ای خوانده است.

۱۵۲- آثاری که از جهان فرشتگان آغاز و به گیاهان و کانی‌ها ختم می‌شود، در کدام رده یا حوزه موضوعی جای می‌گیرد؟

- (۱) جغرافیا
- (۲) دانشنامه
- (۳) علم هیئت
- (۴) جهان‌شناسی سنتی

۱۵۳- منظور از «سته ضروریّه» در طب اسلامی کدام است؟

- (۱) عوامل درونی سلامت جسم
- (۲) عوامل خارجی سلامت جسم
- (۳) مجموع عوامل درونی و بیرونی سلامت
- (۴) عوامل مرتبط با اخلاط، عناصر و طبایع اربعه

۱۵۴- گزارش کامل‌تر و دقیق‌تر اندازه‌گیری طول یک درجه از خط استوا (برای تعیین مسافت قطر زمین) در زمان

مأمون، در کدام کتاب آمده است؟

- (۱) تاریخ‌الحکماء قفطی
- (۲) قانون مسعودی ابوریحان
- (۳) زیج کبیر حاکمی یا زیج ابن یونس
- (۴) وفیات‌الاعیان ابن خلکان ذیل ترجمه بنی موسی

۱۵۵- کدام مورد، درباره ترجمه المجسطی نادرست است؟

- (۱) اسحاق بن حنین از مترجمان و ثابت بن قره از اصلاح‌کنندگان ترجمه‌های قبلی آن بودند.
- (۲) گروهی از مترجمان تحت نظارت ابوحسان و سلّم رئیس بیت‌الحکمه، به ترجمه آن پرداختند.
- (۳) نخستین بار یحیی بن خالد برمکی گروهی را مأمور ترجمه این کتاب کرد، اما ترجمه آنان مقبول و رضایت‌بخش نبود.
- (۴) ابراهیم فرزری و ابراهیم بن صلت پیش از نهضت ترجمه به‌ترتیب آن را از سریانی و یونانی به عربی برگرداندند.

۱۵۶- موضوع مقاله Late Medieval Planetary از ای.اس. کندی چیست؟

- (۱) جفت طوسی
(۲) توضیح انقلاب کوپرنیکی
(۳) حرکت مارپیچی سیارات پطروجی
(۴) نقد نظریه متحدالمرکز بودن مدارهای سیارات
- ۱۵۷- ماوردی، اقطاع تملیک کدام دسته از اراضی یا معادن را جایز نمی‌داند؟
(۱) اراضی موات (۲) اراضی عامر حکومتی (۳) اراضی شخصی حاکم (۴) معادن عمقی یا باطنی
- ۱۵۸- مهم‌ترین اقدام تشکیلاتی عبدالملک مروان چه بود؟

- (۱) تعریب طراز، نقود و دواوین خراج
(۲) تبدیل اراضی خراجی به اراضی خالصه
(۳) سامان‌دهی نظام قضایی خاصه دیوان مظالم
(۴) سامان‌دهی مناطق حکومتی بعد از پیروزی بر عبدالله بن زبیر
- ۱۵۹- تعرفه معمول عشور تجار حربی چه میزان بود؟

- (۱) عشر (۲) ربع عشر (۳) نصف عشر (۴) عشر مضاعف
- ۱۶۰- مکیال یا پیمانۀ معروف مصر چه نام داشت؟

- (۱) اردب (۲) قفیز (۳) فدان (۴) وسق
- ۱۶۱- امارت استکفاء، زیرمجموعه کدام نوع از امارت‌هاست؟

- (۱) خاص (۲) عام (۳) استیلاء (۴) امیرالامرائی
- ۱۶۲- کدام مورد درباره شهر «أبلّة» نادرست است؟

- (۱) نام آن مُعَرَّب آپولوگوس یونانی است.
(۲) شهری بندری و تجاری در کنار شط‌العرب است.
(۳) شهری قدیمی که سابقه آن به زمان ساسانیان می‌رسد.
(۴) شهری اسلامی که در عهد حجاج بن یوسف ثقفی ساخته شد.
- ۱۶۳- کدام مورد درباره جغرافیانگاری دوره تلفیق (قرن ششم تا دهم هجری) نادرست است؟
- (۱) توجه خاصی به تدوین معاجم جغرافیایی می‌شد.
(۲) توجه خاصی به کیهان‌شناسی عمومی و عجایب‌نگاری بلدان می‌شد.
(۳) رویکرد مکتب عراقی در توصیف کل ربع مسکون بر رویکرد مکتب بلخی در توصیف عالم اسلامی غلبه داشت.
(۴) دو وجه رویکرد مکتب بلخی مبنی بر توجه به آیات و روایات جغرافیایی و تمرکز بر توصیف جهان اسلام، بر آن غالب بود.

۱۶۴- کدام شهرها، در ولایت سوم اندلس یا ولایت‌الغرب (الغرو) قرار داشتند؟

- (۱) اشبیلیه - قرطبه - قرمونه
(۲) بطلیوس - مارده - لشبونه
(۳) طلیطله - لورقه - بنسیه
(۴) سرقسطه - برشلونه - طرطوشه

۱۶۵- کدام دسته از شهرها در صعيد مصر واقع بودند؟

- (۱) نوبه - بجا - بلاق - علوه
(۲) اسکندریه - فسطاط - دمیاط - تنیس
(۳) اسوان - قفط - اخمیم - اسیوط
(۴) قلمز - عین‌الشمس - فیوم - دُنقله